

Гордон > Блоги

БЛОГИ



Ірина Плюта
Провідна фахівчиня в галузі нерухомості та права

Усі матеріали автора

Україна гальмує власний рух до ЄС без реформи експортного контролю

11 червня, 07:00

Реформа експортного контролю є однією з найактуальніших реформ, яких потребує Україна під час війни, що забезпечує національну безпеку, безпосередньо впливає на обороноздатність держави, розвиток оборонно-промислового комплексу, довіру міжнародних партнерів та інтеграцію до ЄС і НАТО – що є стратегічною ціллю держави, її цивілізаційним вибором. І не питання технічного оновлення процедур. Це питання трьох речей одночасно – національної безпеки, євроінтеграції та суверенітету.

РЕКЛАМА

Закон України № 549-IV, прийнятий у 2003 році, який регулює міжнародні передачі стратегічних товарів, застарів та не відповідає Регламенту ЄС 2021/821, ухваленому у 2021 році. І поки він залишається чинним у його теперішньому вигляді – Україна одночасно гальмує власний рух до ЄС, втрачає контроль над технологіями подвійного використання і, безумовно, ризикує репутаційно. Саме тому необхідна системна реформа.

Перш за все наближення до стандартів ЄС та НАТО передбачає гармонізацію законодавства, а це важлива частина євроінтеграції! Українські підприємства під час війни потребують швидкого доступу до міжнародної кооперації, імпорту комплектуючих та експорту оборонної продукції. Ми не можемо не розуміти, що без реформи українські виробники будуть втрачати контракти та, відповідно, інвестиції. А ми надзвичайно зацікавлені в залученні інвестицій на розвиток високотехнологічного експорту. Імплементація реформи експортного контролю дасть можливість посилення контролю за товарами подвійного призначення за рахунок створення прозорої та безпечної системи експортного контролю, допоможе ефективному відстеженню товарів та технологій, які, до речі, можуть використовуватись не тільки у військових, а й у цивільних цілях.

Проблема має три виміри.

Перший – нормативно-правовий. Закон 2003 року, наприклад, не охоплює онлайн-брокерів, які потрібні для спрощення та прискорення процедур між державою та бізнесом, і головне – в Україні досі немає в повному обсязі механізму catch-all-контролю – інструменту, впровадження якого дозволило би державі контролювати експорт товарів, технологій, програмного забезпечення, які не включені до контрольних списків, але можуть бути використані для створення товарів військового призначення. І саме це дозволяє ЄС зупиняти підозрілі поставки навіть тоді, коли товар формально не в контрольному списку.

Другий вимір – процедурний. Подвійна реєстрація, паперові дозволи, строк розгляду до 45 днів, відсутність єдиного цифрового вікна.

Третій вимір – контрольний. Слабкий моніторинг кінцевого використання. Відсутня ex-post-верифікація, тобто ми не перевіряємо, чи дійсно товар, який ми дозволили експортувати, потрапив саме туди, куди мав потрапити, іншими словами – неможливо підтвердити кінцеве використання товару. Фактично це той самий "сірий коридор", який дає можливість обходити санкції. Ця проблематика має три кореневі причини: відсутність політичної волі, фрагментована міжвідомча координація, обмежений ресурс ДСЕК, наслідком чого може бути втрата довіри партнерів НАТО і ЄС, неконтрольований трансфер подвійних технологій і так далі. І рішенням може бути якраз самекомплексна тривінева реформа.

Рівень перший – законодавчий, що передбачає прийняття закону "Про державний контроль за міжнародними передачами стратегічних товарів", імплементацію регламенту ЄС 2021/821, запровадження catch-all-контролю у повному обсязі, затвердження оновленого Єдиного контрольного списку – актуалізованого переліку товарів військового призначення та товарів подвійного використання.

Рівень другий – інституційний, передбачає посилення спроможності ДСЕК за рахунок залучення більшої кількості профільних спеціалістів. А ДСЕК уже сьогодні однозначно потребує притоку кваліфікованих кадрів! Найголовнішою ідеєю є створення дієвого міжвідомчого координаційного органу, у якому ДСЕК, МЗС, СБУ, Міністерство оборони, митна служба нарешті консолідують зусилля та ресурси для реалізації спільної мети. Було б доречно запустити навчальні програми для бізнесу і митників. Але запуск таких програм – це взагалі тема окремої реформи! Цільові навчальні програми потрібні для різних галузей і мають бути спрямовані на те, щоб працівники, бізнес та державні органи мали максимум необхідних знань та навичок для ефективної роботи у своїй сфері. І необхідність запуску таких програм буде постійно зростати.

Рівень третій – процедурний, передбачає наявність цифрової платформи "єдине вікно" для онлайн-подачі заявок, скорочення строків розгляду до 15 робочих днів, автоматизована ex-post-верифікація кінцевого використання, відкритий реєстр санкцій і обмежень у форматі, доступному для бізнесу.

Реалізацію реформи можна умовно поділити на чотири фази.

Фаза перша – створення міжвідомчої робочої групи, фінальне доопрацювання законопроектів, парламентські консультації, перше читання, розробка підзаконних актів.

Фаза друга – прийняття закону у Верховній Раді, набранням чинності, запуск пілоту цифрового вікна, першінаванчання ДСЕК і митників.

Фаза третя – повноцінна цифрова платформа, оновлений ЄКС, запровадження ІСР-сертифікації, перша звітність перед ЄС.

Фаза четверта – верифікація реформи партнерами ЄС і США, що передбачає процес перевірки впровадження реформи належним чином, системне відстеження та аналіз показників, що дозволять оцінити успішність виконання цілей.

Стейкхолдери, які необхідні для того, щоб реформа врахувала інтереси всіх учасників та мала широку підтримку, в свою чергу, поділяються на наступні групи:

- лідери з боку держави: ДСЕК, Мінекономіки, МЗС, СБУ, Рада національної безпеки і оборони, Міністерство оборони, митна служба, Верховна Рада;
- бізнес-споживачі: оборонно-промисловий комплекс, IT-сектор – близько 4 тис. суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- міжнародні партнери: ЄС через програму P2P, США через EXBS, НАТО та світові експортно-контрольні режими;
- суспільство: неурядові організації, медіа, аналітичні центри, наукова спільнота.

Лідер реформи, безумовно, ДСЕК, парламентською опорою якої буде комітет з питань національної безпеки. Технічну допомогу ми отримаємо від EXBS, P2P, EU4 Business. Усі ці ресурси доступні нам уже сьогодні. І як результат імплементації такої реформи – Україна може отримати 100% гармонізації з регламентом ЄС, що закриває нормативний розрив, скорочення бюрократичних процедур та новий граничний строк видачі дозволів, що відповідає європейській практиці, підвищення національної і міжнародної безпеки, зростання довіри з боку партнерів, сприяння бізнесу, залучення інвестицій та багато іншого.

Важливо розуміти – реформа не може бути проштовхнута тільки технічно. Вона потребує адвокаційного супроводу – комплексу заходів для просування реформи. А це перш за все комунікація – публічна кампанія "Чому новий закон актуальний саме зараз", партнерство – комітет з нацбезпеки та оборони, Офіс президента, ЄС, "Укроборонпром," фахові команди, грантова підтримка.

Ми просто не можемо собі дозволити втрачати власних виробників, партнерів та інвесторів через відсутність прозорої, законної, передбачуваної експертної процедури. Приймавши новий закон сьогодні, Україна одночасно зміцнює оборонний потенціал, відкриває міжнародні ринки для оборонно-промислового комплексу та наближається до членства в ЄС.

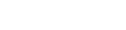
Опубліковано з особистого дозволу автора

Блог відображає виняткову думку автора. Редакція не відповідає за зміст і достовірність матеріалів у цьому розділі.

Поділитися

законопроект Євросоюз Ірина Плюта Верховна Рада

РЕКЛАМА



Мрійте, прагніть, досягайте!
Відкриті вакансії з конкурентною зп

Економте свій час на кухні!
Слайсер + тримач + емніш 395 грн.

СВІЖІ БЛОГИ

Плюта: Україна гальмує власний рух до ЄС без реформи експортного контролю

11 червня, 07:00

Трегубов: Від традиції знову ділити Польщу врятувало два фактори

11 червня, 00:01

Луценко: Це єдиний порив свинства, де злилися влада і громадяни

10 червня, 23:24

Поперешко: Новий закон ударить по мільйонах. І ціни зростуть

10 червня, 10:45

Мокрич: Суспільство має постійно обмежувати владу, бо вона задусить

10 червня, 09:50

Більше блогів

РЕКЛАМА

НАЙПОПУЛЯРНІШЕ

1 Зеленський за кордоном несподівано показав культовий жест. Відео

14085

2 Втеча з перестрілкою та роман із Голубою Королевою. Як живе в Росії генпрокурор-втікачу Пшонці

8438

3 Вишнякав: Уперше за довгий час світ поставив правильне запитання

7984

4 Ейдман: Абрамовича до Зеленського скерував не Путін

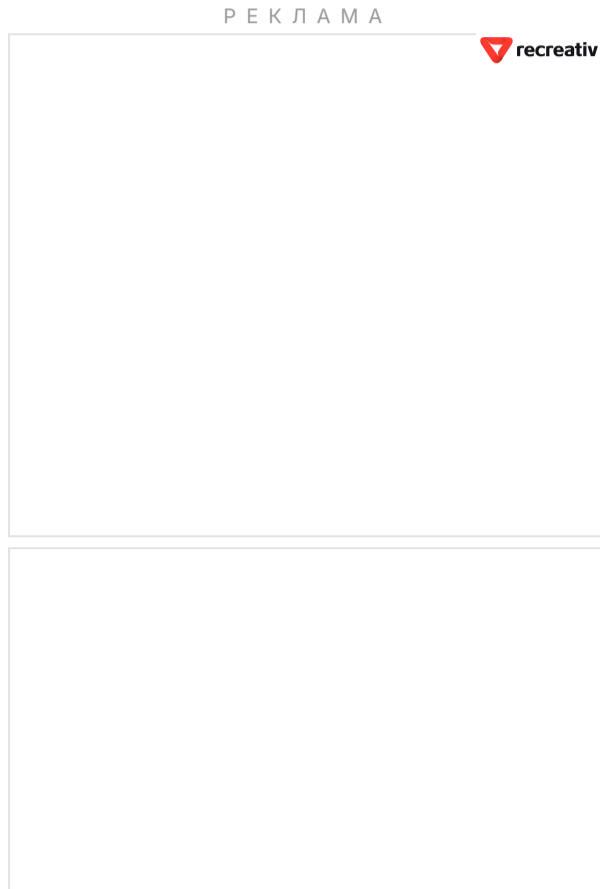
6404

5 Стало відомо, кого підірвали в автомобілі під Москвою

6382

НАЙПОПУЛЯРНІШЕ

РЕКЛАМА



Мрійте, прагніть, досягайте!
Відкриті вакансії з конкурентною зп



Гроші впадуть з неба після того, як прочитаєш це

СВІЖІ НОВИНИ



Сьогодні, 07:00

Плюта: Україна гальмує власний рух до ЄС без реформи експортного контролю

Сьогодні, 00:58

Зеленський повернувся із закордонних відряджень. Куди цього разу сів його борт

Сьогодні, 00:50

"Толерастний скандал". У Росії вчителька назвала випускника "Льоша-404" і подала до суду. Що було далі



Сьогодні, 00:01

Трегубов: Від традиції знову ділити Польщу врятувало два фактори

Вчора, 23:59

Російські атаки на порти Одеси можуть обвалити експорт України. До чого закликають оператори

Вчора, 23:24

Луценко: Це єдиний порив свинства, де злилися влада і громадяни

Вчора, 23:18

У РФ зникла глава Центробанку Набуїліна. Її не було навіть на нараді у Путіна, де обговорювали інфляцію

Вчора, 22:44

Сили безпеки систем за рік уразили російські цілі на \$40 млрд. Зеленський запровадив нове державне свято

Вчора, 22:20

Угратив око й дістав травми спини. Як резонансний напад у Белфасті спричинив міграційний скандал

Вчора, 21:31

Російського пропагандиста Корчевнікова, який підтримує вбивство українців, судитимуть

Більше новин

ПОПУЛЯРНЕ В БУЛЬВАРІ

1 Зеленський за кордоном несподівано показав культовий жест. Відео

14085

2 Фальсо хвалився, що розбавив Ані Лорак у 13 років – шокуюча історія зрадлиці

6709

3 Відомо актора офіційно розлучилися, а речі чоловіка викинула на смітник. Що сталося

5330

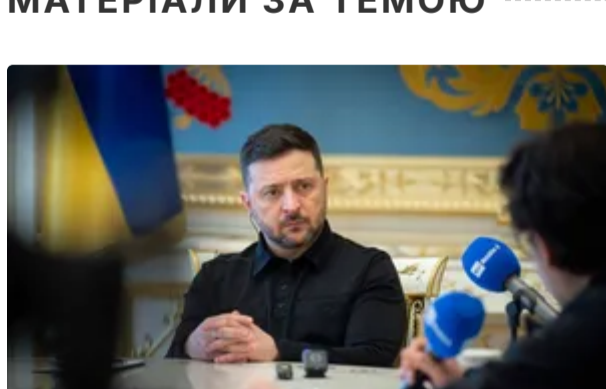
4 Батько із родичами вбив 15-річну доньку за відмову виходити заміж за її судимого брата

5330

5 "Стоїмо, дятел! Будеш наступним". У Києві люди не шанували воїна на циті – їх приторомили. Відео

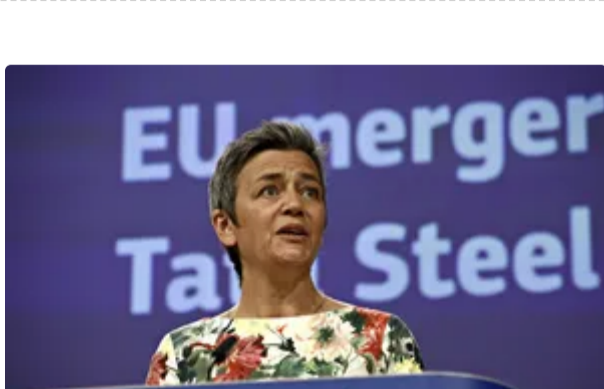
4463

МАТЕРІАЛИ ЗА ТЕМОЮ



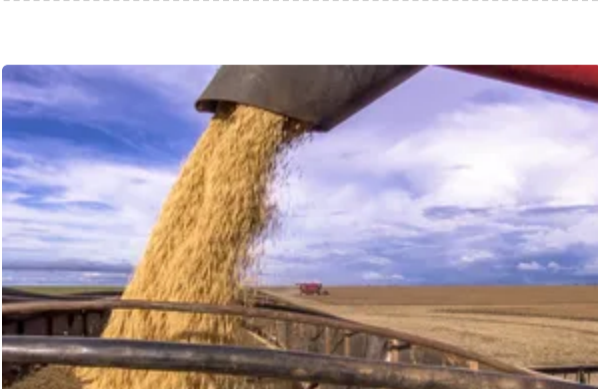
Зеленський: Нам потрібен Євросоюз і Євросоюзу дуже цинічно висловилася щодо окупації Енергодара росіянами

25 квітня, 18:10 ВІЙНА В УКРАЇНІ



ЄС планує скоротити квоти на імпорту сталі майже вдвічі, Україні загрожує втрата €1 млрд експорту – Financial Times

18 травня, 19:36 СВІТ



Експорт під загрозою. Як війна в Ірані вплинула на українських фермерів

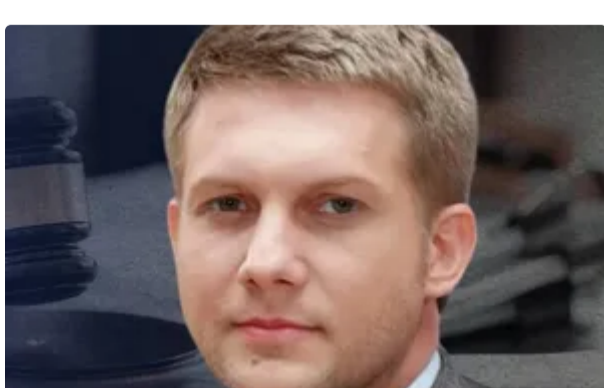
10 квітня, 18:18 ГРОШ

БУЛЬВАР



Найдіоміша в РФ валютна повія цинічно висловилася щодо окупації Енергодара росіянами

11 червня, 00:35 БУЛЬВАР



Російського пропагандиста Корчевнікова, який підтримує вбивство українців, судитимуть

10 червня, 21:51 ВІЙНА В УКРАЇНІ



Ротару всю ніч бенкетувала біля ШБУ. Ексдиректор співачки шокував подробицями

10 червня, 19:01 БУЛЬВАР

НОВИНИ	РОЗДІЛИ	МІСТО	СОЦМЕРЕЖІ	ІНФОРМАЦІЯ
Війна в Україні	Новини	Київ	Дмитро Гордон	Правила користування сайтом та використання матеріалів
Політика	Публікації та інтерв'ю	Київ	Дмитро Гордон	Вакансії
Гроші	У гостях у Гордона	Одеса	Дмитро Гордон	Політика конфіденційності та захисту персональних даних
Світ	Блоги	Донецьк	Гордон	Реклама на сайті
Спорт	Бульвар	Харків	Дмитро Гордон	Правова інформація
Культура	LIVE	Дніпро	Гордон	Договір приєднання про використання сайту інтернет-видання "ГОРДОН"
Техно	Ексклюзиві	Маріуполь	Дмитро Гордон	Як нас читати на тимчасово окупованих територіях
Спосіб життя	Фото	Луганськ	Олеся Бацман	
Надзвичайні події	Відео		Дмитро Гордон	
Інфографіка	Опитування		Flipboard	
Цікаве	YouTube-шоу		RSS	
	Спецпроекти		У гостях у Гордона	
			Дмитро Гордон	
			Олеся Бацман	

+380 (44) 207-13-01 +380 (44) 207-13-02 editor@gordonua.com Повернутися нагору

© 2026. Всі права захищені. Designed by **Козелюв**

Всі матеріали, які розміщені на цьому сайті з посиланням на агентство "Інтерфакс-Україна", не підлягають подальшому відтворенню та/або розповсюдженню в будь-якій формі, крім як з письмового дозволу.

Усі опубліковані фотоматеріали Depositphotos.com не підлягають подальшому відтворенню та/або розповсюдженню в будь-якій формі без письмового дозволу компанії.

Матеріали, позначені піктограмами PR, "Інновація", "Думка", "Думка", "Персона", "Актуально", "Вибори" та "Вплив", публікуються на правах реклами.

Комерційні матеріали можуть розміщуватись у розділі "Пресрелізи". У випадках успішної значущості публікація в цьому розділі допускається і на безоплатній основі.

Вебсайт "Інтернет-видання "ГОРДОН", ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R40-05269

вул. Професора Підвисоцького, 6-В, м. Київ, Україна, 01103

Призначено для осіб, старших за 21 рік